Dosarul *****-7945/23
2-23058146-12-2-21042023

**H O T Ă R Â R E**
**În numele Legii**

14 februarie 2024 mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Andrei Ojoga
Grefier Adrian Plugaru

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria comunei ***** împotriva Anei Corghencea privind încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată,

**c o n s t a t ă:**

**Argumentele participanților la proces**

La 21 aprilie 2023, Primăria comunei ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei Corghencea, solicitând încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii s-a indicat că, la data de 15 februarie 2023 a fost adoptată Decizia Consiliului comunal ***** nr.***** cu privire la examinarea prescripției cu ********** din 14 decembrie 2022 și aprobarea planului de măsuri, pentru lichidarea iregularităților constatate, prin care s-a împuternicit Primarul comunei ***** să recupereze prejudiciul material cauzat bugetului public local al APL *****, constatat în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria comunei *****.

Potrivit prescripției sus-menționate, contrar prevederilor art.24 și pct.17 din nota la Anexa nr.7 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar ********** din 23 noiembrie 2018, art.8 alin.($2^1$) și 30 alin.(3) din Legea privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355-XVI din 23 decembrie 2005, art.9 alin.(3) din Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nr.48 din 04 iulie 2008, pct.3 din hotărârea Guvernului nr.1231 din 12 decembrie 2018, pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii **********/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, pct.5 din Regulamentul cadru cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță personalului din unitățile bugetare, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.1231 din 12 decembrie 2018, Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.1335 din 10 octombrie 2022, hotărârii Guvernului nr.152 din 19 februarie 2004 cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru

munca prestată în condiții nefavorabile și hotărârii Guvernului nr.1487 din 31 decembrie 2004 cu privire la aprobarea listei-tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare, pe perioada 2016 - 2020, deținând funcția de secretar al Primăriei comunei *****, reclamata a încasat sporuri pentru condiții nocive, în mărime de 3 451,6 lei, contrar Legii, prejudiciul cauzat bugetului public local al comunei *****, fapt constatat în Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com.*****, mun.Chișinău, de către Inspecția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor.

Totodată, în lista-tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare, pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare, aprobată prin hotărârea Guvernului nr.1487 din 31 decembrie 2004, nu sunt reflectate lucrările și locurile de muncă ale salariaților care lucrează cu calculatoarele, lucrările și locul de muncă al reclamatei, pentru care pârâta a încasat sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive.

Potrivit pct.II al Prescripției cu ********** din 14 decembrie 2022 se cere recuperarea sporurilor încasate cu încălcarea legislației în vigoare și restituirea prejudiciului material cauzat bugetului public local al comunei *****.

Pentru a soluționa litigiul pe cale amiabilă, înainte de a depune cererea de chemare în judecată, Primăria ***** s-a adresat cu o somație, privind recuperarea prejudiciului material cauzat în mod benevol, pe cale extrajudiciară, însă solicitările de recuperare benevolă, nu s-au soldat cu succes, de aceea Primăria *****, reprezentată de Primarul interimar, este nevoită să se adreseze cu prezenta acțiune civilă în instanța de judecată.

Prejudiciul reprezintă o modificare a patrimoniului angajatorului și constă în diminuarea activului sau în creșterea pasivului patrimonial.

Prejudiciul material cauzat angajatorului de către salariat constă în încasarea contrar Legii, din contul bugetului public local sub formă de sporuri pentru condiții nocive a sumei de 3 451,6 lei, pe perioada 2016-2020, deținând funcția de secretar al Primăriei comunei *****.

Reieșind din cele expuse solicită admiterea prezentei acțiuni.

**Argumentele participanților la proces în cadrul ședinței de judecată**

În ședința de judecată partea reclamantă și partea pârâtă nu s-au prezentat, deși au fost citați legal prin intermediul poștei terestre *(f.d.29, 41, 42, 49).*

Totodată, se reține că partea reclamantă a depus cerere de examinare în lipsă (*f.d.54*) și explicații scrise la acțiunea înaintată (*f.d.55*).

La fel se atestă că, părții pârâte i-a fost expediată citația împreună cu setul acțiunii, la adresa cunoscută instanței, reflectată în PIGD, însă corespondența a fost returnată de factorul poștal terestru cu mențiunea *nereclamat.*

În acest sens, instanța de judecată relevă că prin nereclamarea corespondenței partea pârâtă nu și-a valorificat dreptul și nu a depus referința la cererea de chemare în judecată.

Faptul că partea pârâtă refuză să primească corespondența sau omite să se prezinte la oficiul poștal pentru a ridica corespondența, este imputabil exclusiv acesteia, or nu

poate să-i fie transmisă corespondența în mod silit. Astfel, ținând cont de Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, judecătorul a apreciat posibil de a examina cauza, or *trimitere nereclamată* reprezintă o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

La fel, se reține că potrivit Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor adresa înregistrată după partea pârâtă, corespunde cu cea la care a fost expediată corespondența.

**Aprecierea instanţei**

Examinând materialele cauzei, în raport cu norma legală aplicabilă speţei, instanţa consideră acţiunea neîntemeiată şi pasibilă de a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform articolului 117 alin.(1) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.*

Potrivit articolului 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Conform articolului 121 Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

Iar în conformitate cu prevederile articolului 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, *hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

Potrivit art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Reieșind din materialele cauzei se constată că, potrivit prescripției ********** din 14 decembrie 2022, cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria com.*****, mun.Chișinău, emisă de Inspecția Financiară, s-a cerut repetat Primăriei com.***** examinarea rezultatelor inspectării financiare la ședința Consiliului comunal *****, cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate în raportul inspectării și neadmiterii acestora pe viitor. Executarea integrală a Prescripției ********** din 15 iunie 2021, prin recuperarea: primelor, suplimentelor și sporurilor nejustificate în sumă de 177,9 mii lei; cheltuielilor sub formă de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii și

prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 48,9 mii lei. Întru consolidarea răspunderii manageriale, pe baza principiilor bunei guvernări, de respectat prevederile Legii privind controlul financiar public intern *****29 din 23 septembrie 2010, prin implementarea controlului intern managerial și a Standardelor naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.189 din 05 noiembrie 2015, ce ar asigura gestionarea conformă a finanțelor și patrimoniului public *(f.d.7-8).*

Potrivit raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com.*****, mun.Chișinău din 11 iunie 2021, se menționează că evidența contabilă la entitatea supusă inspectării se ține cu unele abateri de la cerințele legii contabilității nr.113-XI din 24 iulie 2007, a normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobat prin ordinul Ministrului Finanțelor *****16 din 28 decembrie 2015. Încălcările constatate la acest compartiment sunt reflectate în alte compartimente din prezentul raport. Neajunsurile constatate în cadrul inspectării financiare și reflectate în prezentul raport, denotă unele deficiențe ale managementului financiar și a unor proceduri de control ce ar asigura utilizarea regulamentară a finanțelor publice, conform Legii privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16 octombrie 2003, Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 și Legii privind controlul financiar public intern *****29 din 23 septembrie 2010 *(f.d.9-12).*

În conformitate cu dispoziția nr.***** din 27 iulie 2020 s-a dispus: Se acceptă demisia și se desface contractul individual de muncă nr.***** din 14 mai 2020 încheiat cu Ana Corghencea, secretar la Primăria com.***** din 01 august 2020. Se modifică contractul individual de muncă ********** din 04 ianuarie 2020 prin acord adițional ***** din 27 iulie 2020 prin care se stabilește executarea funcției de asistent social pe 0,5 unitate ca funcție de bază, începând cu data de 01 august 2020 *(f.d.15).*

Conform deciziei nr.***** din 15 februarie 2023, cu privire la examinarea Prescripției ********** din 14 decembrie 2022 și aprobarea planului de măsuri, pentru lichidarea iregularităților constatate, s-a decis: Se ia act de Prescripția ********** din 14 decembrie 2022, se aprobă planul de măsuri, pentru lichidarea iregularităților constatate, conform anexei la prezenta decizie, după cum urmează: întocmirea și înaintarea pretențiilor privind restituirea/returnarea, pe cale amiabilă, în contul Primăriei *****, a prejudiciului material cauzat bugetului public local *****, în termen de 15 zile calendaristice, beneficiarilor de prime, suplimente și sporuri nejustificate, în sumă de 177,9 mii lei(78,9 + 0,8 + 98,2), din totalul constatat în aceiași mărime, contrar prevederilor art.24 și pct.17 din nota la anexa nr.7 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar **********/2018, art. 8 alin.($2^1$) și 30 alin.(3) din Legea privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355/2005, art.9 alin.(3) din Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nr.48/2008, cu notificarea privind restituirea/returnarea, pe cale amiabilă, în contul Primăriei *****, a prejudiciului material cauzat bugetului public local *****, în termen de 15 zile calendaristice. S-a pus în sarcina Primarului comunei ***** executarea prescripției ********** din 15 iunie 2021 și ********** din 14 decembrie 2022 și înaintarea acțiunii în instanța de judecată

competentă, privind restituirea/returnarea prejudiciului material cauzat bugetului public local *****, pe cale judiciară, după 15 zile calendaristice de la înaintarea pretențiilor, pentru beneficiarii, care vor refuza restituirea sumelor încasate nejustificat, pe cale amiabilă *(f.d.16-16 verso,18)*.

În conformitate cu Registrul beneficiarilor de sporuri pentru condiții speciale nocive, Anei Corghencea, în calitate sa de secretar i s-a cuvenit în perioada 2016-2020, un spor în sumă totală de 3 451,6 lei *(f.d.17)*.

La 16 martie 2023, Primăria com.***** a remis în adresa Anei Corghincea somație cu privire la repararea prejudiciului material *(f.d.20-21)*.

Potrivit art.776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Potrivit art.2023 alin.(1)-(2) Cod civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.

La art.327 Codul muncii, este prevăzut că partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligaţiilor sale de muncă, un prejudiciu material şi/sau moral celeilalte părţi repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod şi altor acte normative. Contractul individual şi/sau cel colectiv de muncă pot specifica răspunderea materială a părţilor. În acest caz, răspunderea materială a angajatorului faţă de salariat nu poate fi mai mică, iar a salariatului faţă de angajator – mai mare decît cea prevăzută de prezentul cod şi de alte acte normative. Încetarea raporturilor de muncă după cauzarea prejudiciului material şi/sau a celui moral nu presupune eliberarea părţii contractului individual de muncă de repararea prejudiciului prevăzută de prezentul cod şi de alte acte normative.

Potrivit art.328 Codul muncii, partea contractului individual de muncă repară prejudiciul material pe care l-a cauzat celeilalte părţi în urma acţiunii sau inacţiunii sale ilegale şi culpabile, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Fiecare parte a contractului este obligată să dovedească cuantumul prejudiciului material care i-a fost cauzat.

Articolul 333 alin.(1) Codul muncii, stipulează că salariatul este obligat să repare prejudiciul material cauzat angajatorului, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Astfel, s-a constatat că prin prescripția ********** din 14 decembrie 2022, cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria com.*****, mun.Chișinău, emisă de Inspecția Financiară, s-a cerut repetat executarea integrală a prescripției, inclusiv prin recuperarea: primelor, suplimentelor și sporurilor nejustificate în sumă de 177,9 mii lei; cheltuielilor sub formă

de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 48,9 mii lei, *însă în prescripție nu a fost stipulat concret suma care urmează a fi încasată de la Ana Corghencea*.

De asemenea, în raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com.*****, mun.Chișinău, se menționează că evidența contabilă la entitatea supusă inspectării se ține cu unele abateri de la cerințele legii contabilității, a normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobat prin ordinul Ministrului Finanțelor *****16 din 28 decembrie 2015, *însă la fel nu este stipulat prejudiciul pe care l-a adus Ana Corghencea, și dacă în general de către aceasta a fost adus vreun prejudiciu*. Iar, prin Registrul beneficiarilor de sporuri pentru condiții speciale nocive, unde figurează și Ana Corghencea, *nu se dovedește faptul că ultima a primit această sumă, nefiind indicat că aceasta a recepționat suma de 3 451,6 lei*.

În acest sens, instanța de judecată remarcă că, la materialele cauzei de către partea reclamantă nu au fost prezentate careva probe veridice (facturi, cecuri, contracte) ce ar confirma cerinţele sale, și anume că Anei Corghencea i-a fost eliberată, iar aceasta a recepționat/primit suma de 3 451,6 lei în calitate de spor pentru condiții nocive de muncă, iar conform art.118 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale.

Astfel, reieșind din constatările relatate și având în susținere dispozițiile normelor referitoare la sarcina probațiunii, instanța ajunge la concluzia că cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului material în mărime de 3 451,6 lei urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată, or lipsește o dovadă a faptului ilicit, respectiv a raportului de cauzalitate şi vinovăției părții pârâte, un calcul al întinderii prejudiciului, din care motiv partea pârâtă nu poate fi antrenată răspunderea civilă delictuală, după cum pretinde partea reclamantă.

Totodată, instanța de judecată reține că, potrivit art.6 alin.(1) din CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Drept rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe faţă de altele.

Astfel, reieșind din cele menționate, raportând prevederile legale la circumstanțele cauzei și materialul probator, instanța ajunge la concluzia de a respinge cerința înaintată de Primăria comunei ***** împotriva Anei Corghencea privind repararea prejudiciului material, ca fiind neargumentată.

Sarcina probațiunii este influențată de principiul disponibilității. Potrivit dispozițiilor art.27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit art.26 Cod de procedură civilă, procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.

Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea şi obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În cazul din speţă, partea reclamantă a dispus de posibilitatea de a-şi expune şi argumenta poziţia, fiind respectate aceste principii.

Așadar, instanța reține că, argumentele din cererea de chemare în judecată nu şi-au găsit confirmare în raport cu probele prezentate şi nu a fost constatat nici un temei relevant pentru a imputa părții pârâte pretențiile din cererea de chemare în judecată.

Referitor la cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată, aceasta urmează a fi respinsă deoarece este subsecventă cerinței privind încasarea prejudiciului material.

În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

**h o t ă r ă ș t e:**

Se respinge cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecător (*semnătură*) Andrei Ojoga
*Copia corespunde originalului,*
*Judecător* *Andrei Ojoga*